

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์                      การสนับสนุนของที่ทำงานในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา  
ในมารดาที่ทำงานนอกร้าน

ชื่อผู้เขียน                                      นางสาวสุพัตรา สุทธิประภา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต              สาขาวิชาการพยาบาลสตรี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุสันหา	ยิมแย้ม	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิรัช	สกุลณียา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา	เทียนสวัสดิ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ชวพรพรรณ	จันทร์ประสิทธิ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัชรภรณ์	อารีย์	กรรมการ

#### บทคัดย่อ

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่าการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในบุตร มารดา และสังคม อย่างไรก็ตามอัตราและระยะเวลาในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดามีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะมารดาที่ทำงานนอกร้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดาคกลุ่มนี้ได้รับการสนับสนุนจากที่ทำงานไม่เพียงพอ การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสนับสนุนของที่ทำงานในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในมารดาที่ทำงานนอกร้าน กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ จำนวน 200 ราย ที่นำบุตรมารับการตรวจสุขภาพ และฉีดวัคซีนที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลแม่และเด็กเชียงใหม่ และมารดาที่นำบุตรมาฝากเลี้ยงที่ศูนย์ศึกษาเด็กเล็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากกรอบแนวคิดของสหพันธ์ส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาโลก (WABA) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล และการสนับสนุนของที่ทำงานในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา มีค่าความตรงตามเนื้อหาจากการตรวจ

สอบของผู้ทรงคุณวุฒิเท่ากับ .81 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์การสนับสนุนของที่ทำงานในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาโดยวิธีทดสอบซ้ำมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านเวลา ด้านสถานที่ และด้านสิ่งสนับสนุนเท่ากับ .89, .93, .81 และ .93 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบการสนับสนุนโดยรวมและรายด้านโดยใช้สถิติทดสอบครัสคาล-วอลลิส ผลการศึกษามีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างยังคงเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างต่อเนื่องถึง 4 เดือน มีร้อยละ 61.5 ซึ่งประกอบด้วยการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาร้อยละ 17.5 ส่วนการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ร่วมกับนมผสมมีร้อยละ 44.0 และการเลี้ยงบุตรด้วยนมผสมมีร้อยละ 38.5

2. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากได้รับการสนับสนุนของที่ทำงานในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นการได้รับสิทธิและการได้รับเงินเดือนในระหว่างการลาพักหลังคลอดการมีตู้เย็นหรือภาชนะสำหรับเก็บน้ำนมมารดาที่บีบหรือปั๊มไว้ในที่ทำงาน และการได้รับสถานภาพการทำงานเช่นเดิมเมื่อกลับเข้าทำงานได้รับการสนับสนุนในระดับมาก

3. การสนับสนุนของที่ทำงานในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาโดยรวมและรายด้านทั้งด้านเวลา สถานที่ และสิ่งสนับสนุน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในเดือนที่ 4 ได้รับการสนับสนุนดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ร่วมกับนมผสมและกลุ่มที่เลี้ยงบุตรด้วยนมผสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .001, .001 และ .01 ตามลำดับ

ผลการศึกษาครั้งนี้มีประโยชน์สำหรับบุคลากรทางด้านสุขภาพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในมารดาที่ทำงานนอกบ้าน โดยให้มีการสนับสนุนด้านเวลา สถานที่ และสิ่งสนับสนุนเพื่อให้มารดาที่ทำงานนอกบ้านสามารถเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาได้อย่างต่อเนื่องเมื่อกลับเข้าทำงาน

**Thesis Title** Workplace Support for Breast Feeding Among Working Mothers

**Author** Miss Supattra Sutiprapha

**M.N.S.** Nursing Care of Women

**Examining Committee**

Assoc. Prof. Dr. Susanha Yimyam	Chairman
Asst. Prof. Apirach Sakulneeya	Member
Asst. Prof. Dr. Sujitra Tiansawad	Member
Assoc. Prof. Dr. Chawapornpan Chanprasit	Member
Asst. Prof. Dr. Patcharaporn Aree	Member

**Abstract**

It is well accepted that breast feeding has a significant benefit to infants, mothers, and also societies. However, the rate and duration of breast feeding have declined, especially in working mothers. It may be because some working mothers have not enough support from the workplace. The purpose of this descriptive study was to investigate the workplace support for breast feeding among working mothers. Two hundred working mothers who presented their infants to Well Baby Clinic of Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital, and Maternal and Infant Chiang Mai Hospital, for health assessment and immunization, and who brought their infants to Child Study Project, Faculty of Nursing, Chiang Mai University for day care were chosen purposively. Data were collected using semi-structured interview. The questionnaire was applied by the researcher basing upon the conceptual framework of World Alliance for Breast feeding Action (WABA), in which demographic data and support of breast feeding in the workplace were

inclusively structured. The content validity index was 0.81, and the test-retest reliability coefficients in total, and in each dimension of time, space, and support were .89, .93, .81, and .93 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and Kruskal-Wallis test. The major findings are presented as follows:

1. Of 200 working mothers, 61.5 percent had continued breast feeding for four months. Among these mothers, 17.5 percent of them were breast feeding while 44.0 percent of them were breast feeding in combine with bottle feeding, and 38.5 percent of them were bottle feeding only;

2. Most mothers in general had received a relatively low extent of support of breast feeding in the workplace. Nevertheless, maternity leave with full paid, available refrigerator in the workplace, and reserved position during maternity leave were supported at a high level;

3. Regarding the overall workplace support for breast feeding and in each dimension, as time, space, and support, it was found that mothers who breastfed their infants forth month had significant higher support than the other two groups, which were bottle-fed mothers, and breast-fed and bottle-fed mothers at a statistical level of .001, .001, .001, .01 respectively.

The results of this study is beneficial directly to health personal in terms of planing and promoting breast feeding among mothers who work outside their home. The fruitful information derived form the study indicate that the significant support especially time, space, and support are key factors to stimulate the continuity of breast feeding among working mothers even they are back to work.